

SVERIGES ENDA UR- OCH SKURBIBBLA? • TREND: LÄSA PÅ ENGELSKA

Läslust!

EN TIDNING OM BARNS LÄSANDE

FRÅN RABÉN & SJÖGREN OCH B. WAHLSTRÖMS – VÅREN 2024

56

BÖCKER
ATT ÄLSKA

Maria har
byggt fyra
skolbibliotek
från scratch

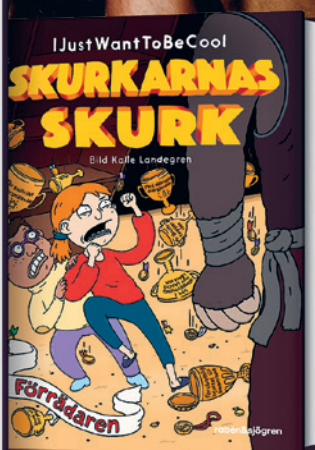
ELIAS & AGNES VÅHLUND

SUCCÉDUON
bakom Handbok
för superhjältar

SPECIAL-
NUMMER

Om skol-
bibliotek

I Just Want To Be Cool återvänder till Skurkskolan

LÄRAR-
handledning

Välkommen till Läslust

Läslust ges ut av bokförlagen Rabén & Sjögren och B. Wahlströms två gånger per år. Tidningen ger dig som lärare eller bibliotekarie tips och inspiration kring böcker och läsning.

Från höstterminen 2025 ska det finnas bemannade skolbibliotek på varje skola, enligt ett nytt regeringsbeslut. Trots att många frågetecken kvarstår så är det ett väldigt glädjande besked.

Därför är det extra fokus på just skolbibliotek i detta nummer:

- Redaktionen har besökt Cilla Dalén, som startat ett populärt utebibliotek på rasterna. Frisk luft och läsning *kan* kombineras!
- Biblioteksutvecklaren Maria Schedvin delar med sig av sina lärdomar efter att ha byggt upp fyra skolbibliotek.
- Vi tittar närmare på topplistan över de mest utlånade barnböckerna.
- ... och så presenterar vi fyra internationella forskningsrapporter om hur biblioteksverksamhet gör skillnad. Samt ytterligare en som kommer att göra dig förvånad.

Självfallet finns även annat i tidningen, missa exempelvis inte intervjun med Elias och Agnes Våhlund, paret som levt nästan lika länge med Handbok för superhjältar som de levt tillsammans.

Trevlig läsning!

Håll utkik efter den här symbolen:
Den betyder att lärarhandledningar finns att ladda ner på:
rabensjogren.se/lararhandledningar
wahlstroms.se/forlarare

LÄSLUST GES UT AV RABÉN & SJÖGREN OCH B. WAHLSTRÖMS.
KONTAKT: Rabén & Sjögren, Box 2052, 103 12 Stockholm, tel: 08-769 88 00
rabensjogren.se • wahlstroms.se • laslust@rabensjogren.se
REDAKTION: Terri Herrera, Denise Leonéus och Olle Lidbom
REDAKTÖR: Terri Herrera
FORMGIVARE: Denise Leonéus
KORREKTUR: Tina Salomonson
OMSLAGSFOTO: Kelsey Kidd

FÅ SUPER-HJÄLTAR GRATIS!

Miljontals barn har läst böckerna om den mobbade tjejen Lisa som genom en magisk handbok blir superhjälten Röda Masken. Till alla böcker finns lärarhandledningar fyllda med tips och även bildspel för att göra högläsningen i klassrummet till en härlig interaktiv stund.

Illustration: Agnes Våhlund

För att fira det nya äventyret med Röda Masken skickar vi ut gratis mobiler till klassrummet eller biblioteket. Vi skickar också med bokmärken för extra läspepp!

BESTÄLL GENOM
ATT SCANNA
QR-KODEN

Först till kvarn gäller och när du beställer materialet anmäler du dig också till vårt nyhetsbrev Skolbrevet, ett nyhetsbrev för dig som arbetar med läsning i skolan.

MED PASSION FÖR SUPER- HJÄLTAR

Sedan Elias och Agnes Våhlund blev ett par har de tecknat och skrivit på Handbok för superhjältar. I dag är serien ett internationellt fenomen – och de har inte ens hunnit halvvägs med alla planer.

text **TERRI HERRERA** foto **KELSEY KIDD** illustration **AGNES VÅHLUND**

DET ÄR SOMMAREN 2012 och på temaparken High Chaparall hamnar showchefen Elias Våhlund i samspråk med kollegans kompis Agnieszka, även kallad Agnes. Hon berättar att hon älskar att illustrera.

– Vad kul, för jag håller på med ett bokmanus. Jag skulle ju kunna skriva om du ritar? säger Elias.

– Du, det var den sämsta raggingsreplik jag har hört, svarar Agnes.

TRE ÅR SENARE är de gifta och i full färd med manuset till Handbok för superhjältar, en bokserie som ska komma att bli en totalsuccé. Den första delen släpps våren 2017 och snart klättrar den

på topplistor. Sedan dess har någon del av serien, ofta flera av dem, stadigt legat i topp på både försäljnings- och utlåningslistor.

”Vi måste hitta nya och bättre sätt att prata om mobbning.”

I **HANDBOK FÖR SUPERHJÄLTAR** flyttar Lisa till en ny stad och blir retad för sina utstående öron. Av en slump hittar hon en bok på biblioteket som öppnar en värld av superkrafter. Men trots att Lisa blir superhjälte kämpar hon med sitt självförtroende.

Språket är enkelt, men Handbok för superhjältar innehåller

ett helt världsbygge, på samma sätt som många andra fantasyböcker gör. Agnes Våhlund har skapat en egen lista över vilka barn på illustrationerna som är kompisar med varandra. Det ger uppmärksamma läsare möjlighet att följa olika grupper av barn och se hur de utvecklas i serien.

– Många läsare är uppriktigt intresserade. Man ska aldrig underskatta dem, säger hon.

Elias Våhlund fick idén till böckerna när hans dotter Filippa blev retad i skolan.

– Jag ville inte skriva en moraliserande bok, utan den måste vara spännande och kul.

Det första utkastet var en tjockare bok för äldre läsare, ➔

Elias Våhlund, född 1973, funderar fortfarande på vad han ska göra när han blir stor. Till dess försörjer han sig på att leka. Tidigare har han arbetat som regissör, manusförfattare, skådespelare, stuntman, lärare och skivbolagsdirektör.

Agnes Våhlund, född 1985, arbetade tidigare som grafisk formgivare och fotoredigerare innan hon beslöt sig för att helt fokusera på sitt illustrerande. Hon hyser en djup kärlek till serietidningar, såväl amerikanska som japanska. En nörd i själ och hjärta.

PORTRÄTTET ELIAS & AGNES VÅHLUND

men i samråd med Agnes kokades konceptet om till genomillustrerade böcker riktade till yngre barn. Hon hade en stark visuell idé om hur böckerna skulle se ut, som en hybrid mellan serietidning och bok.

– Jag visste inte ens om jag kunde illustrera en hel barnboksserie, jag hade aldrig gjort något liknande. Men jag blev totalt förälskad i Elias berättelse och brann så starkt för min vision, säger Agnes.

Faktum är att hennes första skiss på Röda Masken, gjord på en post-it-lapp, är samma Lisa som barnen känner idag.

DETTA ÄR HANDBOK FÖR SUPERHJÄLTAR

- Serien lanserades 2017 med *Del ett: Handboken*. *Del 9: En ny vän* har precis släppts.
- Serien har sålts till 18 länder och översatts till 23 språk och försäljningssiffrorna närmar sig två miljoner sålda böcker. Böckerna har varit de mest utlånade barnböckerna på svenska bibliotek de senaste fyra åren.
- Böckerna har tilldelats Crimetime awards för bästa barndeckare 2018, Storytel awards för Årets ljudbok (både 2019 och 2022) och Adlibrispriset i kategorin Årets barnbok 2021.
- De första fyra delarna i serien har dramatiserats av Sveriges Radio och hade premiär i oktober 2020. Även en internationell film planeras.
- Läs mer här: rabensjogren.se/roda-masken

ELIAS TROR att en av anledningarna till bokseriens popularitet är hans och Agnes skilda referenser. Han kommer från en svensk berättarkultur med författare som Astrid Lindgren och mycket högläsning. Agnes växte upp med en mix av amerikanska och japanska serietidningar.

– Kombinationen blev lyckad. Fast innan vi fått bokkontrakt var jag lite orolig, detta såg inte ut som andra barnböcker i Sverige. Vad skulle folk tycka?

REDAN FRÅN början ville Elias Våhlund att böckerna skulle vara anpassade för högläsning i skolorna. Därför finns både lärarhandledningar och bildspel att ladda ner så att eleverna kan titta på bilderna under högläsningen.

– Jag älskade Ernst-Hugo Järegårds inläsning av *Kalle och Chokladfabriken* som visades på barnteve när jag var liten. Det fanns bara några få illustrationer, men de zoomade in olika delar och det i kombinationen med Järegårds röst var totalt hypnotiserande. Jag vill föra samma högläsningssupplevelse vidare.

ATT PRATA med Elias och Agnes är underhållande. Svenska och engelska mixas, de avbryter varandra, småbråkar och gap-skrattar. Snart får man en inblick i hur de lever och andas Handbok för superhjältar, ett projekt som de arbetat med under nästan hela tiden har de känt varandra.

– Elias har hela storyn klar fram till bok 24. Jag minns hur vi vandrade runt i Bologna 2015 och diskuterade detaljer i bok 12

– den första var inte ens tryckt! Berättelsen är vår passion, vårt jobb och vår hobby, säger Agnes och fortsätter:

– Min man har lagt ner sin själ i berättelsen, sedan tillkommer mitt vansinniga jobb att illustrera nästan dygnet runt – och lägg därtill på alla saker som Elias har gjort för att marknadsföra böckerna. Vi har haft turen att folk gillar det vi gör. Annars hade det här bara varit sorgligt, säger Agnes och ser långt ifrån sorgen ut.

”Berättelsen är vår passion, vårt jobb och vår hobby.”

ELIAS VÅHLUND är noga med att understryka att även om försäljningen har varit viktig så har det mesta av engagemanget handlat om att föra ut ett budskap.

– Det är ett ämne jag brinner för. Vi måste hitta nya och bättre sätt att prata om mobbning.

De första åren turnerade paret därför non stop i skolor, på mässor,

FÖRSTA SKISSEN PÅ RÖDA MASKEN

festivaler och bibliotek. När författarduon får frågan om hur många barn de har träffat de senaste åren så blir det tyst.

– Oj ... vad svårt. Senast vi var i Oslo så fyllde vi en aula med tusen platser tre gånger per dag i en vecka. Bara där har vi 15 000 i publiken. Totalt måste vi ha mött hundratusentals barn, säger Elias.

Ofta blir det spektakulärt, stort och mycket om idésprutan Elias Våhlund får bestämma. Vid förra boksläppet hade han, i samarbete med Läsfrämjarinstitutet i Södertälje, en releasefest för 1 000 lågstadieelever i staden.

– Ja, och tänk bara när du slog rekord bakom min rygg, säger Agnes trött till sin man.

Bakgrunden är att Elias hade fått en idé om att slå Sverige-rekord i ”hög högläsning”, det vill säga högläsning 50 meter upp i luften. Sagt och gjort, en regnig dag i mars läste han Handbok för superhjältar från en lyftkran i Norrköping. Han hade dock

”glömt” att berätta det för Agnes.

– Varför jag gör sånt? Jag vill nå så många barn som möjligt. Samtidigt vill jag använda min röst för att lyfta frågor om mobbning, högläsning och bibliotekens magi.

PARET VÅHLUND TOPPAR alltså inte bara listorna över bokförsäljning och utlån. Om det fanns en topplista över antal gjorda skolbesök skulle de även figurera där. Och de har ett viktigt budskap till alla som bokar författare:

– Låt eleverna läsa boken först! Jobba gärna med lärarhandledningar om det finns, så att alla är väl förberedda. Det är slående hur ofta det grundarbetet missas.

Det kan bli ett okej besök ändå. Men samtalen blir på en annan nivå när barnen vet vilka böcker man talar om, menar de.

– Nyligen var jag på ett författarbesök i Norge där man betalat mitt arvode plus flygresa och hotell – och sedan träffar jag en skola där eleverna är helt

oförberedda, säger Elias Våhlund.

Mötet med så många läsare har också lärt Elias och Agnes Våhlund mycket.

– Framför allt hur insatta och engagerade barnen är. Ofta får vi kluriga frågor på en otrolig detaljnivå. Vi blir dagligen imponerade, säger Elias. ●

HANDBOK FÖR SUPERHJÄLTAR – DEL 9: EN NY VÄN

Elias & Agnes Våhlund
6–9 år | NYHET

En dag ser Lisa en tjej som hon aldrig sett förut. Snart dyker tjejen upp på de mest oväntade ställen och verkar fullständigt orädd. Vem är hon?

BÄTTRE MED BILDER

En trend inom barnlitteratur är böcker där illustrationerna får ta plats, oavsett om det är humor, skräck eller vardagsrealism.

GRAFISK ROMAN-SKRÄCKIS

Av Kerstin Lundberg Hahn & Elisabeth Widmark | 9–12 år

Annie åker med sin moster och morbror till stugan i Trolltjärn. Men det blir inte riktigt som de tänkt. För Trolltjärn är porten till en annan värld där de underjordiska härskar. Men de vill inte människorna något illa. För det mesta ... *Odjuren* är en naturthriller i grafisk romanform där text och bild samspekar och förstärker varandra.

NÄR MAN BLIR SEDD

Av Petrus Dahlin & Magnus Jonason
9–12 år | Utk. mars

En dag blir Sam vittne till ett rån och fokus för allas uppmärksamhet. Hur är det att ha allas blickar på sig?

FÖR NINJAFANSEN

Av Anh Do | Övers. Sabina Söderlund | 6–9 år

Bokens text är lekfull och lättläst med härliga illustrationer i svartvitt på varje uppslag.

VEM ÄR
FLICKAN
I SKOGEN?

FÄRGSTARK MYSTIK

Av Elin Sandström | 6–9 år

En genomillustrerad skräckberättelse om att möta sina rädslor och vara modigare än man egentligen vågar. Fantastiska bilder i fyrfärg!

FLER TIPS

EMRES (GANSKA) FANTASTISKA HANDBOK

Siri Spont & Jonna Björnstjerna
6–9 år

RONJA RÖVARDOTTER – SERIEBOKEN

Astrid Lindgren & Katsuya Kondo
6–9 år

MEGAMONSTRET

David Walliams | Övers. Sabina Söderlund | 9–12 år

FLOCKEN

Matilda Ruta & Rasmus Malm
9–12 år

Cilla flyttar ut biblioteket

I ur och skur kan eleverna på Enbacksskolan låna böcker i Cilla Daléns utebibliotek. Det är bara en i raden av hennes uppmärksammade projekt för att få barnen att upptäcka litteratur.

text **TERRI HERRERA** foto **MARGARETA BLOOM SANDEBÄCK**

FÅ BIBLIOTEKARIER har regnjacka och överdragsbyxor som arbetskläder. Men det har Cilla Dalén, som är skolbibliotekarie på Enbacksskolan i Tensta sedan fem år tillbaka. Bland skolgårdens utemöbler och lekställningar driver hon nämligen Utebibblan under låg- och mellanstadiets lunchrast.

”Vi kombinerar två av målen: lästräning och frisk luft.”

IDÉN KOM TILL under pandemin, då det blev svårt att ha rastöppet i det vanliga skolbiblioteket. Konceptet blev så populärt att det fick fortsätta, så två dagar i veckan packar Cilla Dalén sin vagn med böcker och sittlappar och rullar ut på skolgården.

– Inom skolan – och hemma – slåss vi om elevernas tid. Vi vill

så mycket! Man vill att de ska leka fritt, läsa mycket, röra på sig ... På det här sättet kan vi kombinera två av målen: lästräning och frisk luft, säger Cilla Dalén.

NÄR TIDNINGEN LÄSLUST är på besök hinner hon knappt installera sig förrän barnen flockas runt vagnen. Det finns ett fåtal stammar som alltid läser sin favoritbok eller -tidning under lunchrasten. Fast de kanske vanligaste ”låntagarna” är grupper om tre–fyra elever som spontant hämtar sittlappar, en bok och sedan bläddrar i grupp.

– Det blir ett kravlöst sätt att umgås med böcker – ren upptäckarglädje. Yngre barn kan behöva leka sig in i rollen som läsare.

Ibland väljer också ensamma barn en bok för att ha något att göra på rasten.

**BIBLIOTEKARIE
I ALLA VÄDER!**

– På det här sättet finns jag också som resurs, jag sitter på samma plats och har man inget att göra kan man komma hit och läsa en stund.

Det begränsade urvalet på en bokvagn har sina fördelar, eleverna fastnar inte i att välja, menar Cilla.

– Med det sagt tycker jag att skolor ska ha ett stort bibliotek med rejält bestånd. Det här är bara en del av vår verksamhet. ➔

RAST UTE +
LÄSNING = SANT

CILLA DALÉN är ute i ur och skur men när det är dåligt väder tar hon till "Blötbibblan". Då packas böckerna undan och fram kommer i stället inplastade blad som läggs ut på en vaxduk. Det kan vara gåtor ur KP, lästräningskort eller aktivitetskort med uppmaningar som "hoppa" eller "sjung".

– Blötbibblan är väldigt populär. Ibland blir eleverna sura när det blir fint väder igen så de inte kan ha korten på rasten, säger hon och skrattar.

HON HAR FÅTT en rad läsfrämjande priser, bland annat Svenska Akademiens bibliotekariepris 2022. Grunden i hennes arbetsmetod är att tillgängliggöra böcker, även utanför bibliotekslokalen.

– Böcker ska inte bara vara bokhyllor i ett rum, utan man ska bläddra i dem också. Högstadiets elever är gärna i biblioteket, men de ser knappt böckerna.

DÄRFÖR PLACERAR CILLA ut böcker i högstadiets korridorer, i elevhälsans väntrum och jobbar tillsammans med eleverna med utställningar på olika teman.

– Bibliotekskunskap kan låta gammeldags, men det är också ett sätt att få eleverna att verkligen se böckerna bortom raderna med bokryggar. De ska känna sig som kompetenta biblioteksanvändare och förstå hur de ska leta.

ÄNNU ETT SÄTT att tillgängliggöra litteratur är Lilla Bibblan, en minibibbla som finns på fritidsverksamheten.

– Det är viktigt att det inte blir ett litet bortglömt rum med utrangerade böcker, utan att det finns ett väl utvalt bokbestånd.

Varannan vecka kommer därför några elever med fritidsledare till skolbiblioteket. Cilla läser högt, barnen lämnar tillbaka böcker och tillsammans väljer de ut en ny uppsättning till Lilla Bibblan.

ATT ALLT OVANSTÅENDE är möjligt beror på att skolbiblioteket har så pass mycket böcker att man kan driva ett utebibliotek och en filial på fritids. Dessutom ska lärare kunna låna med sig 30–40 böcker för att ha i klassrummet.

– Jag arbetar med väldigt goda förutsättningar. Vi har en budget på 200 kronor per elever och år för att köpa in nya böcker och jag, som är utbildad bibliotekarie, har en heltidstjänst. Det tar

bort en rad hinder som andra skolbibliotek kämpar med.

LÄSNINGEN ÄR ETT prioriterat område på hela skolan. Varje höst arbetar elever med Nobelpriset och nästan alla år hälsar litteraturpristagaren på i området. Just Nobelprojektet drivs främst av andra kollegor. Men det finns andra läsprojekt som Cilla är engagerad i, som Läsplugen – ett läsfrämjarpriis till grundskoleelever i Tensta – samt sajten faktabok.se, en satsning för att uppmärksamma facklitteratur. Hon är därtill författare till en rad böcker, både inom pedagogik och lättläst facklitteratur. Hur hinns allt med?

”Våga prova, var uthållig och gör hellre flera, men mindre, saker än en stor.”

– Läsplugen, sajten och skrivandet gör jag på fritiden. Men i övrigt har jag prioriterat bort en del som andra bibliotekarier arbetar med, som digital kompetens. Jag gör det, men inte i så stor omfattning.

CILLA DALÉNS RÅD till andra är att våga prova, vara uthållig och hellre göra flera, men mindre, saker än en stor.

– Ingen enskild insats kommer att skapa en läsrevolution. Tyvärr. Man behöver hitta små saker som inte är alltför tidskrävande och som kan göras kontinuerligt. Som utebibblan, säger hon och tillägger att det sällan saknas idéer till storslagna projekt.

– Risken är att man fastnar i resurskrävande saker som

Succé! Många elever samlas för att bläddra i Utebibblans böcker.

egentligen inte ger så mycket. Och då ska man inte hålla på med det. Återkommande bokprat är mindre spektakulärt men kan ge så mycket mer.

EN ENKEL SATSNING som fallit väldigt väl ut är snabbpresentation av böcker. Det började som ett sätt att motverka "Summer reading loss" för att eleverna skulle få många boktips före sommarlovet. Cilla ordnade en rad bokhögar med fem likadana böcker och ett system så eleverna kunde låna böckerna direkt i klassrummet. Sedan ägnade lärarna tre minuter om dagen att presentera varje bok. Klassen tittade på framsidan, läraren läste på baksidan och en bit inuti boken – och fem elever hade möjlighet att låna direkt i klassrummet.

– Det blev succé, inte minst på mellanstadiet! Lärarnas korta presentationer skapade stort lässug och vi lånade ut så många böcker över sommaren. Nu fortsätter de med boktipsandet en gång i veckan.

ALLT FLYGER DOCK INTE, Cilla Dalén nämner bland annat inköpet av en pinmaskin för att lärare och elever skulle göra pins med bokcitrat till världsbokdagen. Det resulterade i en enda pin. Men maskinen har kommit till nytta senare, bland annat har fjärdeklassarna tryckt upp egna Astrid Lindgren-citat när de arbetade med författaren.

– Det blev något bra ändå. Man får bara vara lite enviss. Och det är jag. ●

Cilla Dalén tipsar: **TRE SÄTT ATT JOBBA** **LÄSFRÄMJANDE PÅ**

SATSA PÅ BIBLIOTEKET

Ha ett ordentligt mediekonto och en utbildad bibliotekarie som har till sin huvuduppgift att arbeta med läsning.

SNABBOKTIPSA I KLASSRUMMET

Lärare kan ägna några minuter till att presentera böcker för eleverna. Skapa ett system så de kan låna direkt.

TILLGÄNGLIGGÖR LITTERATUREN

Se till att böcker finns överallt i skolan, inte bara i biblioteket.

”Jag blev utskrattad”

Dubbelt Augustprisade Oskar Kroon försökte länge låta bli att skriva böcker, kanske började undvikandet redan när han knäckte läskoden? Tills det inte gick längre.

Fanns det någon bok som gjorde att du knäckte läskoden?

– Jag minns väldigt tydligt när jag lärde mig läsa. Jag var fem år och satt i solen på en blåmålad trappa framför ett rött hus. Jag hade lånat Jack Kents *Hoppa, skutta, springa-boken* på biblioteket. Bokstav för bokstav tog jag mig fram, ljud för ljud, och plötsligt såg jag orden och orden betydde något. Det skedde verkligen plötsligt och liksom oväntat och kändes som en pusselbit som hamnade rätt. Eller som att låsa upp en dörr.

Hur kändes det?

– Jag gick omkring och var nästan outhärdligt stolt över att kunna läsa. Jag minns att det verkligen var en storslagen känsla av att växa och förstå något. Men jag hade tydligen inte vett att låta bli att skryta om det.

Varför blev det just den boken?

– Slumpen. Vi har slumpen och folkbiblioteken att tacka för mycket.

Vilken typ av läsare var du?

– Jag började som något av en bokmal under låg- och mellanstadiet, men sen försvann intresset under några år. Som för så många. Bortsett från Mankell-deckare började jag inte läsa ordentligt igen förrän i artonårsåldern.

Vad läste du som barn?

– Allt möjligt. På biblioteket lånade jag faktaböcker om tillfälliga specialintressen som kräldjur och motorcyklar. När det kom till romaner drogs jag ganska mycket till stora känslor, som *Godnatt mister Tom* och *Bröderna Lejonhjärta*.

Var det något du smygläste?

– Nej, men jag har tidiga minnen av bibliotekets vuxenavdelning. Där blev jag utskrattad när jag gick och felaktigt drog med fingret längs bokstaven J. Boken jag sökte var, lite överraskande, Hjalmar Bergmans *Mor i Sutre*. Jag var nog inte mer än sex år. Jag har fortfarande inte läst boken. Men

jag känner igen ett överlägset skratt när jag hör det.

Fanns det någon bok som gjorde att du ville bli författare?

– När jag själv började skriva böcker hade jag två små barn som jag läste mycket för och jag tror att det gjorde att barnperspektivet blev mitt när jag började skriva själv. Barbro Lindgrens alldeles egna tilltal och hennes blandning av humor och allvar har inspirerat mig mycket. Också Thomas Tidholms språkliga stil. Jag tror att jag som författare påverkas av allt som jag läser och som jag tycker är riktigt bra, oavsett genre.

”Litteraturen är en perfekt plats för att bråka med krångliga känslor.”

Vad gjorde att du blev författare?

– Ofta hör man författare säga nåt som ”jag har alltid skrivit”. För mig har det varit tvärt om. Jag har ägnat mycket tid åt att låta bli. Inte vågat riktigt. Kanske för att jag redan på den där blå trappan insåg att bokstäver som bildar ord och får liv är det mest storslagna som finns. Utan berättelser är vi ingenting. Det var först när jag närmade mig 40-årsåldern som jag vågade sluta låta bli att skriva.

Om du skulle rekommendera EN bok till låg- eller mellanstadiet, vilken skulle det då vara?

– *Mördarens apa* ligger bra till.

Den funkade över många åldrar och är som en helt egen värld. Den är spännande, har många dimensioner och en berättare som blir som en kompis.

Du skriver också om barnlitteratur i *Sydsvenskan* – vilken är din största läsoplevelse på sistone?

– Det kommer så mycket bra böcker! Och en hel del inte så bra. Till mina favoriter från senaste veckorna hör Johan Rundbergs *Totalvägra* och Elin Lindells *Världens sämsta syster*.

Vad hoppas du att barn tänker när de läser dina böcker?

– Jag hoppas att de känner mer än vad de tänker. Jag tror att litteraturen är en perfekt plats för att bråka med krångliga känslor. Det ska finnas utrymme för läsaren att förundras. Jag önskar att det i berättelserna ska gå att få syn på själva livet. Det storslagna i att finnas till. Höga anspråk, visst, men det är ju litteratur! ●

VITSIPPOR OCH PISSRÅTTOR
Oskar Kroon & Hanna Klinthage
6–9 år

Kaj kan inte se på hur hans storebror Krister blir utsatt i skolan, och bestämmer sig för att hämnas.

Oskar Kroon, född 1980, är författare och kulturskribent. Den senaste boken *Vitsippor och pissrättor* tilldelades Augustipriset 2023. Även 2019 tilldelades han Augustipriset för *Vänta på vind*.

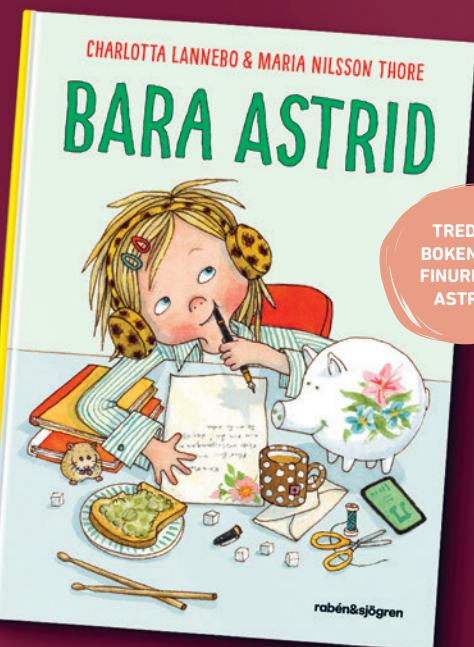
Foto: Kajsa Göransson

OSKARS BÄSTA TIPS FÖR MER LÄSLUST:

- Peta in läsningen överallt. Det går att hålla på med berättande, läsning och läsförståelse i alla ämnen. Särskilt på lågstadiet tror jag att detta ska vara absolut huvudfokus. Läsvana är en förutsättning för lusten.
- Den egna lusten måste vara äkta. Det bästa vi alla vuxna kan göra i läsfrågan är att bli smittspridare. Vi måste starta en pandemi.
- Första steget är enkelt: stoppa ner mobilen och ta upp en bok!

REALITY CHECK!

I varje klass finns det några läsare som älskar böcker om kompisbråk, knepiga föräldrar och udda grannar. Här är några favoriter:

TREDJE
BOKEN OM
FINURLIGA
ASTRID

CHARMIGT
OM KÄRLEK,
VÄNSKAP OCH
ENSAMHET

OM DRÖMMAR
OCH ATT
VÅGA BERÄTTA
SANNINGEN

REKORDSOMMAR

Malin Edgren & Jennifer Berglund
6–9 år

BARA ASTRID

Charlotta Lannebo &
Maria Nilsson Thore | 6–9 år

EN VÄN TILL TANT IRENE

Ellen Svedjeland, Elin Johansson &
Emma AdBåge | 6–9 år

KLASSCHATTEN OCH ANDRA BERÄTTELSE FÖR DIG PÅ MELLANSTADIET

Antologi | 9–12 år

ANTOLOGI
DÄR SKOLA,
FAMILJ OCH
KOMPI SAR
ÄR I FOKUS

LÄRAR-
handledning

ELIN
JOHANSSON

ELLEN
SVEDJELAND

rabén&sjögren

100 PROCENT
IGENKÄNNINGS-
FAKTOR!

NORRLÄNSK
FEELGOOD
MED ALLVAR
I BOTTEN

IDA ÖMALM RONVALL

BWAHLSTRÖMS

EMMA
VESTMAN

KÄR
PÅ
RIKTIGT?
ROMAN

Nellie
+ Ludvig
= rent?

KÄRLEK
ELLER VÄNSKAP
– HUR VET MAN
VAD MAN KÄNNER?

FÅR DIG ATT
SKRATTA HÖGT
OCH HULKGRÄTA
RAKT UT

DET
VÄRSTA
SOM KAN
HÄNDA ÄR
ALLT

CINA
FRIEDNER

rabén&sjögren

LÄRAR-
handledning

TOTALT
BORTGLÖMD

CHRISTINA LINDSTRÖM

LÄRAR-
handledning

ROLIGT OCH
DRÄPLIGT MED
EN ANING
SPÄNNING

BOTTENNAPP

Elin Johansson & Ellen Svedjeland
9–12 år | Utk. april

KOMPISAR AV MISSTAG

Ida Ömalm Ronvall | 9–12 år

KÄR PÅ RIKTIGT?

Emma Vestman | 9–12 år

DET VÄRSTA SOM KAN HÄNDA ÄR ALLT

Cina Friedner | 9–12 år | Utk. mars

TOTALT BORTGLÖMD

Christina Lindström | 9–12 år

Från noll till skolans mittpunkt

Välfyllda bokhyllor i alla ära. Men det viktigaste är samarbetet med rektorn. Det menar Maria Schedvin, som har stor erfarenhet av att bygga upp nya skolbibliotek.

text TERRI HERRERA foto HELÉNE LINSJÖ

MÅNGA JUBLADE när regeringens besked kom: Från 2025 ska det finnas ett bemannat skolbibliotek på varje skola. Snart uppstod en rad frågor, inte minst vad man ska tänka på när man bygger upp ett helt nytt skolbibliotek. En som har god erfarenhet av detta är Maria Schedvin, skolbibliotekarie på Norrevångsskolan i Eslöv. Hon har byggt upp fyra skolbibliotek från grunden och därtill skrivit boken *Hållbar skolbiblioteksutveckling*. Boken beskriver hon som en ”handbok för dummies”, främst anpassad för rektorer.

– Jag vill framför allt vända mig till rektorer, som ska arbetsleda skolbibliotekarien. Ofta har de full koll på vad som förväntas av lärare, vaktmästare och personalen i skolköket, men är mer osäkra på

vad som är ett bra skolbibliotek, säger hon när vi möts under SIFU:s skolbibliotekskonferens, där hon föreläser om vilka insatser som gör skillnad.

”Det får inte bli en egen liten avskärmad planet i ett hörn av skolan.”

MARIA SCHEDVIN HAR funderat mycket på vilka förutsättningar som behövs för att skolbiblioteket ska bli en viktig del av skolan, en verksamhet som gör skillnad. Och hon menar att den största framgångsfaktorn är att rektorn är skolbibliotekariens närmaste chef. Och att hen därtill har

en tydlig och realistisk bild av vad som ska hända när skolbiblioteket står klart.

– Mitt råd är att man på tidigt stadium ska ställa frågor till rektorn om förutsättningarna, säger Maria Schedvin och rabblar upp en rad frågor:

Hur mycket anslag per år får jag? (En bok per elev och läsår är en bra riktlinje.) Hur mycket planeringstid med lärarna får jag? Förväntas jag göra andra arbetsuppgifter – exempelvis vikariera som lärare? Hur är fördelningen öppettider, deltagande i undervisningen och tid för förberedelser?

– Man behöver säkerställa att biblioteket kommer att vara en viktig del av skolan. Det får inte bli en egen liten avskärmad planet i ett hörn av skolan, utan alla ska få ut något av den här satsningen, säger hon och tillägger:

– Den måste även fokusera på att stärka både elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

DET HÖR TILL VANLIGHETERNA att lärare, elever, bibliotekarie och rektor har helt olika syn på vad det nya skolbiblioteket ska vara. Många elever tänker sig ett uppehållsrum med sköna möbler. En lärare vill att det ska fungera som ett extra utrymme under lektionstid. En annan tycker att fokus ska ligga på läxläsning – och rektorn kanske ser framför sig ett mindre kulturhus med mycket aktiviteter och generösa öppettider.

– Det kan förstås vara kul med Läslov, Internationella barnboks-dagen och Harry Potter-dagen. Men med risk för att vara tråkig

HÖSTEN 2022
INVIGDES
BIBLIOTEKET

vill jag att fokus ska ligga på de vanliga dagarna när det bara är vanligt. Vanligt, men bra.

Här tror Maria Schedvin att de vanligaste dikeskörningarna kring nya skolbibliotek sker, att man inte får till en samsyn kring dess funktion.

”Man ska hitta rätt bok till rätt låntagare vid rätt tillfälle.”

– Man får kompromissa sig fram, och fundera över vad som inte går att tumma på.

För Maria är det exempelvis viktigt att biblioteket bara är öppet när hon är på plats.

– Tack vare detta har biblioteket blivit det trygga rummet mitt i skolan. Det finns ingen

annan plats på skolan som erbjuder samma lugn. När det är öppet så vet alla elever att jag finns här för att lyssna, hjälpa till och svara på frågor.

Om Maria Schedvin är sjuk eller ute på andra uppdrag är biblioteket stängt.

– När jag är tillbaka kommer eleverna in och undrar – i lite besviken ton – var jag har varit eller utbrister ”Äntligen!”. Då vet man att man har lyckats.

ARBETET MED det nya biblioteket på skolans högstadium inleddes våren 2022. De började dock inte helt från noll. Där fanns ett bibliotek, men lokalerna fungerade dåligt och man hade ett för stort elevantal för att kunna bedriva en bra verksamhet.

Maria Schedvin har köpt in böcker i samråd med eleverna.

– Smärtgränsen går vid runt 400 elever, därefter blir det svårt att exempelvis samarbeta med lärarna och bokprata regelbundet.

Norrevångsskolan har dubbelt så många elever och därför delade man upp skolbiblioteket i två, en för F-6 och en för högstadiet. Båda fick en varsin ny lokal, varav högstadiebiblioteket – som Maria Schedvin förestår – byggdes i en omgjord musiksals.

– Den hade ett perfekt läge där alla elever måste passera. Placeringen är viktig!

EFTER RENOVERINGEN

påbörjades ett stort arbete med att rensa ut gamla böcker och köpa in nya. Det köptes in flera klass- och gruppuppsättningar, ett stort bestånd av böcker på engelska, mycket serier, lättläst och manga samt litteratur på teman utifrån Lgr22. Och mycket mer!

Hösten 2022 kunde högstadiebiblioteket äntligen invigas. Men en ny fräsch lokal och nya böcker är inte målet, utan det är bara en bra start, påpekar Maria Schedvin.

– Tyvärr är det inte så enkelt att närheten till en bokhylla gör en mer intelligent. Man ska hitta rätt bok till rätt låntagare vid rätt tillfälle. Det tar tid, både att införskaffa ett bra utbud och att baktipsa rätt. Dessutom behöver man lära känna eleverna.

MARIA SCHEDVIN har därför arbetat nära eleverna under arbetets gång. Hon har tagit in inköpsförslag och kopplat in elevrådet.

– Det har varit så roligt att vidga deras ögon för

LÄS MER

Hur kan skolbibliotek användas för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens? I boken *Hållbar skolbiblioteksutveckling av Maria Schedvin* (Gleerups) ges både teoretiska perspektiv och konkreta exempel på hur man kan organisera skolbiblioteket för störst effekt och avtryck i verksamheten.

JUST NU ÄR
MANGA UPPSKATTAT

vad läsning kan vara – och att de kan önska böcker som jag köper in. Det var varit stort både för dem och för mig. Ofta har vi kollat upp olika böcker tillsammans som jag senare har köpt in.

Just nu är det stor efterfrågan på manga. Booktookfavoriter, som Colleen Hoover, går alltid hem.

– Jag försöker att inte värdera, utan vara nyfiken. Skolan har en idrottsprofil och därför har jag satsat på att köpa sportbiografier för att stärka intresset. Jag ser alla elever som läsare, särskilt de som inte definierar sig som läsare. Som skolbibliotekarie har jag ett kompensatoriskt uppdrag, att nå de elever som inte kommer från en läsande miljö.

ETT ANNAT SÄTT att engagera eleverna i skolbiblioteket är att ha bokcirklar, något som fallit ut väldigt väl. Det har också arrangerats en läsutmaning. Som en stor överraskning fick alla deltagare två biocheckar.

”Jag ser alla elever som läsare, särskilt de som inte definierar sig som läsare.”

– Man kan invända att det är en muta, men med tanke på att ryktet har spritt sig gissar jag att ännu fler deltar i nästa läsutmaning. Det innebär att fler läser.

NORREVÅNGSSKOLANS SATSNING på två nya skolbibliotek med heltidsanställda

Shahad Al-barkawee,
Märta Lindahl och
Malak Taleb besöker
ofta biblioteket.

bibliotekarier har helt enkelt *känts* bra, hur vet man att man har lyckats?

Där kommer utvärderingar hos både elever och lärare in i bilden. Den övergripande frågan Maria Schedvin ville ha svar på i våras var "Hur kan du se/höra/känna att läsning har en hög status på skolan?"

Hon skickade ut en kort enkät och det kom många konkreta exempel:

- Eleverna läser böcker i korridorer.
- De går runt med böcker på ett annat sätt.
- Ungdomarna pratar med varandra om att läsa.
- De är mer positivt inställda till böcker.
- Eleverna stannar kvar efter skoltid för att delta i bokcirklar.

DRYGT 65 PROCENT av lärarna angav att de upplevde att läsintresset hade ökat och runt en tredjedel av eleverna tyckte att de fått mer läslust sedan det nya skolbiblioteket öppnat. Majoriteten av alla elever skrev att de främst fick sina boktips av Maria Schedvin.

– Det fina med den här typen av utvärderingar är att man kan jämföra resultaten över tid. Tanken är att samma frågor ska återkomma varje år.

Enkäterna bekräftar också att det inte bara är en liten klick studiemotiverade elever som gillar det nya biblioteket.

– Jag vågar påstå att nästan alla elever lånar någon bok i månaden. Det är oerhört värdefullt att få vara med och bygga upp något sånt här. Jag har världens bästa jobb! ●

7 tips för att STARTA ETT NYTT SKOLBIBLIOTEK

1. BÖRJA MED REKTORN

En engagerad och insatt rektor är A och O. Samarbetet med lärarna nästan lika viktigt, men rektorn ska vara möjliggöraren.

2. VAD SKA SKOLBIBLIOTEKET VARA?

Sträva mot en samsyn på skolan kring varför biblioteket ska finnas och hur verksamheten ska se ut.

3. ENGAGERA ELEVERNA

Skapa biblioteksråd, träffa elevrådet, sätt upp förslagslådor – och visa att du lyssnar på önskemålen.

4. GLÖM INTE ENGELSKAN

Allt fler elever vill läsa på engelska, därtill ingår det i engelskämnet att läsa skönlitteratur, så köp in gott om böcker (och klassuppsättningar) på engelska.

5. GÅ INTE I "ALLTID ÖPPET-FÄLLAN"

Drömmen är naturligtvis att skolbibliotekets dörr alltid står öppen, men i realiteten behövs snävare öppettider för att exempelvis delta i lärargruppernas planeringar och formaliserat bokprat i klasserna.

6. AVSÄTT TID TILL SJÄLVA BÖCKERNA

Att hålla koll på nyheter, beställa litteratur samt laga och sortera böcker tar mer tid än många tror.

7. UTVÄRDERA

Följ årligen upp med enkla utvärderingar och läsårsberättelse. På så sätt blir skolbibliotekets verksamhet tydlig och mätbar.

Tio i topp

Favoriterna – om låntagarna själva får välja. Detta är de mest utlånade titlarna i folk- och skolbibliotek 2022.

HANDBOK FÖR SUPERHJÄLTAR

- DEL 1: HANDBOKEN
- DEL 2: RÖDA MASKEN
- DEL 3: ENSAM
- DEL 4: VARGEN KOMMER

Elias & Agnes Våhlund | 6–9 år

MUSSE & HELIUM

- DEL 1: MYSTERIET MED HÅLET I VÄGGEN
- DEL 2: JAKTEN PÅ GULDOSTEN

Camilla Brinck | 6–9 år

PAX

- DEL 1: NIDSTÅNGEN

Åsa Larsson, Ingela Korsell & Henrik Jonsson | 9–12 år

RUM 213

Ingelin Angerborn | 9–12 år

HARRY POTTER

OCH DE VISES STEN

J.K. Rowling
Övers. Lena Fries-Gedin | 9–12 år

GREGS BRAVADER

Jeff Kinney
Övers. Thomas Grundberg | 9–12 år

Symbolen visar vilka böcker som det finns lärarhandledning till. Du hittar dem på: rabensjogren.se/lararhandledningar och wahlstroms.se/forlarare

DÄRFÖR BEHÖVS SKOLBIBBLAN!

De flesta är eniga om att satsningar på skolbibliotek är bra. Men är det bara en känsla? Eller finns det underlag i internationell forskning? Det blir ett rungande ja-svar på det sistnämnda. En del kritiker menar dock att det kan vara svårt att isolera effekterna av ett skolbibliotek från andra faktorer som påverkar elevers prestationer. Men generellt sett finns det stöd för tanken att ett välfungerande skolbibliotek bidrar till en positiv inlärningsmiljö – och till högre akademiska prestationer. Om man vill sikta så långt.

Här är några av de viktigaste effekterna när det gäller skolbiblioteks påverkan på elevers lärande och prestationer.

3 GER AKADEMISKA FRAMGÅNGAR

Forskning har sett tydliga kopplingar från skolbibliotek och bibliotekspersonal till akademiska framgångar senare i livet.

Skolbibliotek är grundläggande för att utveckla engagerade läsare som har förmågan – och lusten – att läsa och lära även efter avslutad grundutbildning.

Källa: *The School Library Impact Studies* (2013) utförd av Library Research Service.

... OCH SÅ EN STUDIE SOM PEKAR PÅ MOTSATSEN

Ett stort randomiserat experiment i Indien fann att bemannade skolbibliotek inte hade några effekter alls på elevers läsförståelse. Och ännu värre: Regelbundet besökande bibliotekarier, som tog med sig ett mobilt skolbibliotek, hade faktiskt en negativ påverkan.

Källa: *The Effects of School Libraries on Language Skills: Evidence from a Randomized Controlled Trial in India* (2013)

1 FÖRBÄTTRAR LÄSFÖRSTÅElsen

Amerikansk forskning har visat på ett starkt samband mellan testresultat och i vilken grad rektorn eller lokalpolitiken värderar och stöder skolbiblioteket. Bland annat hade delstater som anställt fler skolbibliotekarier mellan 2005 och 2009 större öknings av resultat i NAEP:s läsförståelsetest – landets motsvarighet till nationella prov – för åk 4. Delstater som dragit ner på skolbibliotekarier upplevde mindre öknings eller direkta minskningar i resultat.

Källa: *School Libraries Work!* (2016) från Scholastic.

2 UTVECKLAR STUDIETEKNIK

Skolbibliotek kan fungera som en resurs för att förbättra elevernas studiefärdigheter. Genom att erbjuda facklitteratur och utbilda inom informationssökning kan skolbiblioteket hjälpa elever att utveckla viktiga akademiska färdigheter. En rapport framhäver även hur skolbibliotek spelar en nyckelroll för att stödja elever med olika inlärningsstilar och behov.

Källa: *Impact of School Libraries on Student Achievement* (2011).

4 STÄRKER OFTA UTSATTA GRUPPER

En sammanställning av 34 forskningsrapporter i USA pekar på att fördelarna med bra skolbiblioteksverksamhet är starkast för elever i olika riskgrupper eller skolor i socioekonomiskt utsatta områden. Särskilt belyser man skolbibliotekens betydelse för informationskompetens.

Källa: *Why School Librarians Matter: What Years of Research Tell Us* (2016), som sammanfattar forskning från 2000 till 2016.

Var är översättningarna?

Andelen översatt barnlitteratur minskar drastiskt. Booktok, det svenska författarundret och kostsamma översättningar är några av förklaringarna.

text **TERRI HERRERA**

SEDAN 1994 gör Svenska barnboksinstitutet sin årliga bokprovning. Det innebär att man går igenom hela föregående års utgivning för att föra statistik, och analysera innehållet.

Under 2022 registrerades 2 183 barn- och ungdomsböcker och en av de mest slående tendenserna var att översättningar minskar till rekordlåga nivåer, 32 procent. "Sannolikt är 2022 det år i hela den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia då andelen översättningar har varit som lägst", konstaterade Svenska barnboksinstitutet.

– Längre dominerade översatt litteratur i utgivningen, men 2010 såg man ett skifte då de började att minska och originalsvensk litteratur ökade. Den utvecklingen har följt en ganska jämn kurva fram till för tre år sedan när gapet ökade markant, säger Sofia Gydemo, bibliotekarie på Svenska barnboksinstitutet.

Det finns inte ett enhetligt svar på varför, men efter att ha frågat förlagen ser institutet en rad orsaker:

- Vi har en kvalitetsboom inom svensk barnboks litteratur och det kommer fler bra manus till förlagen.
- Det finns också ett ökat intresse för svensk litteratur.
- Det är kärva ekonomiska tider och förlagen behöver spara på översättningskostnaderna.
- Allt fler barn och unga läser på engelska, inte minst tack vare Booktoktrenden.

”Det är lite synd att läsarna inte får inblick i andra delar av världen.”

DEN LITTERATUR som översätts är till överväldigande majoritet från engelska, följt av franska, danska och norska.

Sofia Gydemo

– Ja, västvärlden dominerar. Det är synd att läsarna inte får inblick i andra delar av världen. Det kan även handla om annan bildtradition som vi går miste om, säger Sofia Gydemo.

CECILIA KNUTSSON, publicistiskt ansvarig för textböcker på Rabén & Sjögren och B. Wahlströms, håller med om att det saknas litteratur från andra delar av världen. Hon påminner om barnlitteraturforskaren Rudine Sims Bishops välciterade begrepp om "speglar och fönster". En bok kan spegla läsarens egen verklighet eller vara ett fönster där läsaren möter en annan värld.

– I dag finns en tendens att den litteratur som efterfrågas speglar mer än ger en utblick. Det går i linje med många andra trender i samhället, man fokuserar mer på det egna, säger Cecilia Knutsson.

SAMTIDIGT FINNS en ekonomisk realitet – och ett läsarinnesse – att ta hänsyn till. Man kan inte satsa stort på något som efterfrågas allt mindre.

– För några år sedan kom den här förändringen smygande, att

översatt litteratur inte sålde lika bra. I vissa fall är intresset mindre – och författarna från andra länder syns heller inte på samma sätt i medier. Om det är en internationell hajp är det tvärtom, då har många redan läst boken på engelska.

Cecilia Knutsson

B. Wahlströms sticker ut i statistiken, där är runt hälften av litteraturen översatt.

Det som går bäst är humor och fantasy. Och hos Rabén & Sjögren efterfrågas Harry Potter alltid.

– Jag kan dock tänka att om Harry Potter hade lanserats i dag hade fenomenet blivit stort – men inte lika stort.

Och många hade hellre läst serien på engelska, tror Cecilia Knutsson, men påpekar att det inte betyder att förlagen kommer att sluta att ge ut översättningar.

– Som stort barnboksförlag ska man erbjuda en bred utgivning. På 90-talet pratade man också om att ungdomsböcker och översatt litteratur var i fara. Sedan hämtade det sig. Allt går i cykler. ●

”Det går i linje med många andra trender i samhället.”

– Många har inte tid att vänta på översättningen, plus att det nog är kreddigare att säga att man har läst serien på engelska. Det är kul att många vill läsa på originalspråk, men ibland undrar jag om en 13-åring uppfattar alla nyanser på engelska.

DANSKA
MILLA & MILLA
GÅR HEM

Illustration: Sofie Lind Mesterton
Foto: Eva Dalin & Privat

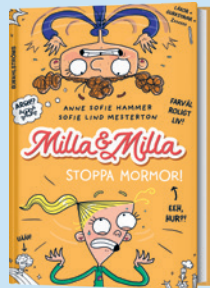
3 ÖVER-SATTA TITLAR

HARRY POTTER OCH DE VISES STEN

J.K. Rowling | Övers. Lena Fries-Gedin | 9–12 år

1999 kom den första Harry Potter-boken ut på svenska. Resten är barnbokshistoria.

ÖSİGT OM
VÄNSKAP

STOPPA MORMOR!

Anne Sofie Hammer & Sofie Lind Mesterton | Övers. Caroline Bruce 6–9 år | Utk. mars

Nu finns danska succé-serien Milla & Milla även på svenska.

HÄJPAD
SERIE FRÅN
USA

AMARI OCH DET FARLIGA SPELET

B.B. Alston | Övers. Anna Thuresson 9–12 år

En helt vanlig flicka som hamnar i en värld där magi existerar.

NYHETER FÖR 6–9 ÅR

Loranga gör comeback och nya karaktärer – som Måna Gast och Mira – presenteras denna vår.

LÄRARHAND- LEDNINGAR

Symbolen visar på vilka böcker som det finns lärarhandledning till. Du hittar dem på: rabensjogren.se/lararhandledningar och wahlstroms.se/forlarare

ETT FALL FÖR MÅNA GAST
Anna Hansson & Gustaf Lord
Rabén & Sjögren | 6–9 år

FARLIGT GULD
Pia Hagmar & Peter Bergting
B. Wahlströms | 6–9 år

HANDBOK FÖR SUPERHJÄLTAR – DEL 9: EN NY VÄN
Elias & Agnes Våhlund
Rabén & Sjögren | 6–9 år

ÄVENTYRET I TOMATDJUNGELN
Emmy Abrahamson & Felicia Iversen
Rabén & Sjögren | 6–9 år

LORANGA, MASARIN & DARTANJANG
Barbro Lindgren
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. mars

KLASSIKER
I NYUTGÅVA

Foto: Karl Thorson

Anna Hansson, aktuell med *Ett fall för Måna Gast* "JAG HAR TYCKT OM ATT FANTISERA IHOP MONSTER"

Beskriv den nya serien!

– Monsterstaden är en plats med ständig halloweenkänsla. Det är mörkt och ruskigt, men snarare mysigt än skrämmande. Där bor många olika sorters monster, bland annat ett spöke vid namn Måna Gast och hennes

bästis Varg, som är en ovanligt snäll och ovanligt lurvig varulv. Måna är detektiven, men hon har god hjälp av Varg när det kommer till att lösa brott. Du har tidigare främst skrivit lättläst fakta?

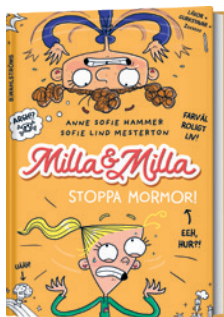
– Ja, och även om jag gillar fakta så gillar jag också att hitta på saker. Jag har verkligen tyckt om att få fantisera ihop en

spännande monstermiljö och mysrysliga monster. Och så brotten förstås, för ingenstans är de väl så fantasifulla som i en Monsterstad? Du är utbildad lärare, hur har det påverkat arbetet?

– Kanske främst att det finns en lärarhandledning med uppgifter kopplade till läroplanen i svenska.

ETT SPÖKE PÅ SEMESTER
Mårten Melin & Hanna Granlund
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. mars

STOPPA MORMOR!
Anne Sofie Hammer & Sofie Lind Mesterton
Övers. Caroline Bruce
B. Wahlströms | 6–9 år
Utk. mars

ÄLSKADE KATT
Anja Gatu & Anna Nilsson
B. Wahlströms | 6–9 år
Utk. mars

DRÖNARMYSTERIET
Peter Lindström & Mattias Andersson
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. april

EN NY, ROLIG
OCH MYSIG SERIE

DÖDELEDAGSKALASET
Fredde Granberg & Mikael Riesebeck
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. april

EMIL WERN OCH GOTLANDS-MYSTERIERNA 2
Anna Jansson & Mimmi Tollerup
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. april

SKOLSTART
Pip Bird & David O'Connell
Övers. Caroline Bruce
B. Wahlströms | 6–9 år
Utk. april

SKRÄCKSLOTTET
Tobias Söderlund & Stef Gaines
Rabén & Sjögren | 6–9 år
Utk. april

Anja Gatu, aktuell med *Älskade katt* "KATTERNA HADE HELT KLART EN EGEN AGENDA"

Hur föddes idén till *Kattspionerna*?

– Det började med att min dotter ville ha ett kattspionkalas när hon fyllde sex år. Jag hade ingen aning om vad en kattspion var men efter kalaset började jag se att katterna på Rosengård där vi bor betedde sig misstänkt ... Det var uppenbart att de hade en

agenda, och då började jag fantisera fram hela den parallella djurverklighet som *Kattspionerna* lever och verkar i.

Serien har ju gjort stor succé. Vad talar läsarna, tror du?

– Katter är poppis, spioner och spänning likaså, att det är korta kapitel med tydliga cliffhangers hjälper också

till. Alla känner en katt och det är lätt att föreställa sig att det skulle kunna finnas kattspioner i den egna vardagen. Det är både mycket fantasi och stor igenkänning. Och så Anna Nilssons illustrationer! De drar in läsaren i boken och bidrar med fler dimensioner.

Foto: Emma Larsson

NYHETER FÖR 9–12 ÅR

Barnfattigdom, fantasy och rolig rymdvetenskap är ingredienserna i vårens mellanstadieböcker.

LYSSNA PÅ BÖCKERNA

Du har väl inte missat att flera av våra titlar även ges ut som ljudböcker? Alla våra utgivna ljudböcker hittar du på: **storytel.se**

DÖDSMÄRKT
Augustin Erba
Rabén & Sjögren | 9–12 år

NY KUSLIG
SCI-FI-SERIE

SKOGENS SYSTRAR.
ANDRA TRILOGIN
Petrus Dahlin
Rabén & Sjögren | 9–12 år

ALDRIG DIT IGEN
Ida Ömalm Ronvall
B. Wahlströms | 9–12 år
Utk. mars

ANKOMSTEN
Malin Edgren
B. Wahlströms | 9–12 år
Utk. mars

DEN OSYNLIGE
Petrus Dahlin &
Magnus Jonason
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. mars

Foto: Hugo Thambert

Cina Friedner, aktuell med *Det värsta som kan hända är allt* **"DET MÅSTE FINNAS SVÄRTA I HISTORIEN"**

Boken har ett mörkare stråk än dina tidigare romaner, varför?

– Jag skulle säga att jag har återvänt till mörkret. *Nåt trassligt inuti* från 2020 handlar om en tjej vars pappa ligger på sluten psykiatrisk avdelning, så där finns mörkret absolut med.

Det måste finnas svärta i historien, annars blir det lätt ointressant. Men det är också en utmaning att skriva om svåra saker, man får gräva djupt för att det ska bli "på riktigt" och det kan vara ganska smärtsamt.

Hur uppstod idén?

– Första scenen dök upp när jag följde med min sexåring på disco. Det var

för hela lågstadiet och så sjukt mycket folk att man knappt kunde röra sig. Jag började genast tänka på brandrisk och sånt, och sen kom jag på att man kanske skulle kunna skriva om ett barn med katastroftänkar.

Vem skriver du för?

– Egentligen mest för mig själv, haha. Det är kul, och lite som terapi.

DET VÄRSTA SOM KAN HÄNDA ÄR ALLT
Cina Friedner
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. mars

HJÄLTUS TÅRAR
IJustWantToBeCool &
Kalle Landegren
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. mars

BOTTENNAPP
Elin Johansson &
Ellen Svedjeland
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. april

BRITT-MARI LÄTTAR SITT HJÄRTA
Astrid Lindgren
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. april

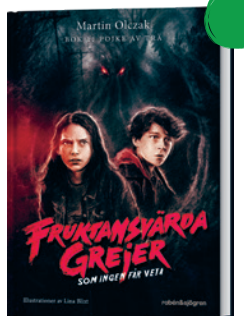
ROLIGT, PSYKOLOGISKT
OCH SPÄNNANDE

OLIVERS SUPERSTORA UNIVERSUM
Jorge Cham
Övers. Patrik Hammarsten
B. Wahlströms | 9–12 år
Utk. april

NÄR JÄTTARNA VAKNAR
Gustav Tegby
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. maj

POJKE AV TRÄ
Martin Olczak & Lina Blixt
Rabén & Sjögren | 9–12 år
Utk. maj

VILL DU VETA MER?

Artiklar och information om alla våra böcker (gamla som nya) samt författare och illustratörer finns alltid att hitta på:
rabensjogren.se och **wahlstroms.se**

Martin Olczak, aktuell med *Pojke av trä* "BÄTTRE ATT BLI JAGAD AV ETT ODJUR MITT I NATTEN"

Någon liknande boken med *Stranger things* och *E.T.*, håller du med?

– Jomen visst! Två underbara skapelser, så det är ju smickrande. Främsta likheten är nog att mina böcker också handlar om tonårsångest och spirande kärlek. Sen finns spänningen och den skräckfyllda mystiken som krydda.

Hur uppstod idén till den nya serien?

– Jag hade en kittlande ungdomsboksidé i flera år. Men det var först när jag började skriva om Hedda och Felix som allt föll på plats. Varje pusselbit på en sekund! Deras relation bär hela berättelsen.

Efter flera Jack-böcker byter du målgrupp. Hur är det

att skriva för äldre barn?

– Det blir mer magknipsångest och känslostormar! Mina karaktärer, som går i sexan, är mer rädda för att sitta bredvid fel klasskompis i matsalen än att jagas av ett blodtörstigt odjur mitt i natten.

Foto: Magnus Liam Karlsson

RÄDDNINGEN I KLASSRUMMET

Vill ni arbeta mer kring böckerna ni läser?
Vi har lärarhandledningar till många
av våra mest efterfrågade böcker.

LÄRAR-
handledning

LÄRAR-
HANDLEDNING

Handbok för superhjältar – Del 9: En ny vän
av Elias & Agnes Våhlund
En handledning av Malin Wedsberg

**KLASS-
CHATTEN**
och andra berättelser
för dig på
mellanstudiet

REYHANEH AHANGARAN
Bilder: Anneli Lindholm Meyer

**KÄNSLO-
BOKEN**
Järn dig som
går på högskolan

Kaoset + Förlåt + Smällen

Lär du dig läsa och förstå vad som händer i berättelsen.

LADDA NER GRATIS
LÄRARHANDLEDNINGAR

VINNARE
AV AUGUST-
PRISET
2023

**VITSIPPOR
OCH
PISSRÄTTOR**

